

M. 12345: /,

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

V
arför Jätten kallades så.

1.

Jätten hade blivit kallad så, därför att han ansågs vara övernaturlig i alla avseenden. Han skulle ha varit väldigt stark och kunnat mycket.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N:R. M. 12345: 2.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

Jätten ett troll, som hjälpt Ulfstand att bygga stenhuset.

I min barndom trodde de gamle, att Jätten var ett troll, som hjälpt Ulfstand att bygga stenhuset.

Jätten ansågs ha varit övernaturlig i sig själv. Det var alltså inte en stark mänsklig utan en övernaturlig kraftgestalt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

ACC. NR. M. 12345:3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3.

Jätten = Ulfstand.

Allt eftersom upplysningen steg, ville man inte tro på de gamles utsago, att Jätten var ett troll, som hjälpt Ulfstand att bygga stenhuset. Man trodde nu, att det var Ulfstand själv, som var Jätten. Man trodde, att han var så stark, att han kunde ha rest över till Bornholm och kastat stenen över.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.12345:4

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

Ulfstand --- en sjörövare.

Man höll Ulfstand för en sjörövare. Han tog ,vad han ville. Han var
hänsynslös, och ingen kunde motstå honom. Fastän han var i kungens tjänst,
vågade ingen sätta sig upp emot honom. Han fick därför fritt göra ,som han
ville.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7/

ACC. N:R. M. 12345 : 5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

till Stenhuset
Stenen kastades från Bornholm.

Jätten stod på Bornholm och kastade stenen till Glinningehus. Med stenen
uppförde han sedan Stenhuset.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

ACC. N:R. M. 12345:6.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

Stenen i Gislövs Stjärna^{x/} kastad av Jätten.

Jätten stod på Bornholm och kastade stenen till Stenhuset. Men en del stenar nådde inte fram. En väldig sten hamnade i Gislövs Stjärna. För några år sedan sprängde man den och använde den till hamnbygget i Simrishamn.

x/ Hämnad av oss Brambockinen.

ACC. N:R. M 12345:7.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Stenen vid Granholmen kastad av jätten ^(Finn) mot en kyrka.

Den väldiga stenen vid Granholmen påstod de gamla vara ett jättekast.

Den hade kastats av jätten mot någon kyrka.

ACC. N:R. M-12345:8.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

Jätten Fim bodde under stenen vid Granholmen.

Stenen vid Granholmen var ett jättekast. Den var kastad från Bornholm.

Det var jätten Fim på Bornholm, som kastat den. Han bodde under stenen, troddes det.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

M. 12345: 9.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

9.

Jätten blev förstenad.

Förr hade de trott, att Jätten hade blivit förstenad, och att Jättens bild var den förstenade Jätten.^M Men med den stigande upplysningen förstod man, att stenbilden endast var en bild av Jätten.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N:R. M. 12345:10.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10.

Mjölkspannar och matknyten hängdes på Jättens bild.

Det berättades, att förr hängde arbetarna, som arbetade på magasinet uppe på stenhuset, sina mjölkspannar och matknyten på manslemmen på Jätten. Att lemmen gick av, när pigan hängde mjölkspannen på lemmen, berodde därpå, att hon gjorde det på spe och hånade Jätten.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12345 : //.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

//

Jättens bild stämpas.

En piga hängde på spöretel en spann på manslemnen på Jätten. Lemnen gick av. Men det gick galet för pigan, därför att hon blivit gick med Jätten. Hon blev sjuk och dog strax därefter. Det var Jätten, som tog hämd.

ACC. N:R. M. 12345:12.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12,

Jättens bild kunde ej flyttas.

Jättens bild skulle flyttas föras till Bollerup. Men de fick den inte
härifrån. Stutarna orkade inte dra lasset. En övernaturlig makt hindrade den.

ACC. N.R. M. 12345:13.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Hunnag. Olof Jonsson, Skivarp 11.
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13.

Jättens bild vördas.

Nådan tog Jätten om halsen och kysste honom på kinden varje gång hon gick förbi honom.

Hälsade man på Jätten, ansåg Nådan det vara mycket bra. Hon älskade Jättens bild ö ver allting. Ingenting av det gamla fick röras eller ändras. Men allra mest rädd var hon om Jätten.

ACC. N.R. M. 12345:14

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
 Härad: Järrestad Adress: Gladsax
 Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14.

Jättagäret och Nådan

Jätten skulle slå ner Bofnögs kyrka med Jättagäret. Han kastade sten mot kyrkan, så att "gäret" bildades. Men kyrkan lyckades han inte slå ner.

Vi fick inte röra en sten på Jättagäret för Nådan. Det var heligt.

för henne. "Gäret" låg "rälet" mitt i vängen, men det skulle ligga där. Hon

ville inte skada Jättens verk. Men så snart hon var död, togs "gäret" bort.

ACC. N:R. M 12345:15.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Glaðsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15.

Jättastien.

"Stien", som gick utefter Jättagäret, kallades Jättastien. Den fick inte uppplöjas för Nädan. Om det var satt betor eller sått säd i vängen, fick "stien" inte rö-ras. Det var endast ringaren, som använde "stien", när han skulle ringa i Bolshögs kyrka. Men den fick i alla fall inte rivas.

M. 12345 : / 6.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

Abboten och Ulfstand.

16.

Ulfstand hade blivit "okompanes" med en abbot. Han bjöd honom till Glimmingehus och smidde honom fast i smedjan. Där fick han arbeta vid städet i 14 dagar. ^{En} en abboten blev sjuk och klagade för prästerskapet. Detta hade stor makt den tiden. Saken gick ända till kungen. Jens fick lite varning för det.

ACC. N:R. M. 12345:17.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17.

ung Hans besök.

Danske kungen Hans kom en gång på besök på Glämningshus. Och så frågade kungen, om Ulfstand kunde gå omkring egendomen medan kungen åt. Då skulle han få egendomen. Ulfstand gjorde det. Och när han kom tillbaka, hade kungen inte hunnit äta färdigt. Ulfstand hade en hare i sin hand. Han ville visa, att han inte haft med brättom. En han "hinde" fånga haren. Så fick Ulfstand egendomen.

M. 12345: 18.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

18

Färligt att foga Stenhuset.

En murare Eneberg från Kivik skulle foga ^Stenhuset. När han hade hållit på ~~med~~ att foga litet, blev han sjuk. ^{Det} var en riktig sjukdom han drabbades av. Men folket tog det för något övernaturligt och sade ~~x~~, att det var för att han hade vågat sig på att foga ^Stenhuset, som han blivit sjuk. Stenhuset stog sedan ofogat länge.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N:R. M. 12345 : 19.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

Trollen åkte kana på stenen vid Granholmen.

På stenen vid Granholmen ser man på slätsidan en ränna. Det sades, att trollen åkt kana på sina träskor nerför stenen, så att rännan uppkommit.

Stenen fick inte röras ~~av~~ för nådan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19,

ACC. N:R. M. 12345:20.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20.

lykte-
Skatten i Granholmen och ~~lykte~~gubbarna.

I Granholmen skulle en skatt ha blivit nedgrävd. Där syntes bloss och lykte-
gubbar ibland. De satte den i samband med skatten.

ACC. N:R. M. 12345:2/.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

Branbostenen stod på ~~gata~~ pelare julnatten.

Branbostenen stod på pelare julnatten .Trollen dansade under stenen.då.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2/.

ACC. N:R. M.12345:22.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22,

Nur Bolshögs socken fått sitt namn.

Bolshögs socken har fått sitt namn av Bolshögen vid kyrkan. I högen
skall en drottning Boel vara begravnen.

/Obs. Inte heller högen ligger inom Bolshögs socken. Sålunda skulle socknen
ha fått sitt namn av en hög utanför sockengränsen. Att kyrkan, som ligger alldeles intill
högen, fått sitt namn efter den, är mera antagligt./

ACC. N:R. M.12345:23.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23.

Drottning Boel och Bolshögen.

Den stora högen våd Bolshögs kyrka kallas Bolshögen. En drottning
Boel skall vara begravnen där.

ACC. N:R. M. 12345 : 24

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24.

Spökkarettjen.

regelbundet

En karet kom körande vid 12- tiden på natten. Den körde fort. Den skram-

lade och pladdrade. Både hästarna och vagnen hördes tydligt. Men man såg den ald-

rig. Mor sade, att hon hade hört vagnen ofta, men hon hade aldrig sett den. Den

stannade vid stora trappan. Det troddes, att det var fan i egen person, som kom

för att hämta någon. Men han fick väl inte rätt, och därför kom han ofta. Det

begicks många illdåd på gårdarna förr. Det var inte så noga, om man gjorde av

med en mänskiska.

ACC. N:R. M 12345 : 25.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

Den skrockande hönan.

Många påstod, att de sett en rätterna vid Glimmingehus en höna, som gick skrockande med sina kycklingar. Hon visade sig lite varstans vid gården.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25.

M. 12345:26.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

Råttorna på Glimmingehus.

26.

Råttor var det på Glimmingehus i miljoner. Under Nådans tid blev säden inte uttröskad förrän efter midsommar året efter det den var bärgad. Därför frodades råttorna. Det var stora råttor på Glimmingehus, och feta, så att man blev rädd för dem. Många råttor voro så gamla, att de voto gråvita. De sågo hemska ut. De voro säkert 100 år gamla. Jag har aldrig sett sådana råttor som där.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 12345:27.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

Korstecknet i bruk på Glimmingehus.

27.

Var gång ^Nådan stängde en dörr, gjorde hon korstecknet. ^Hon
slog ett kors i luften framför dörren. Likaså gjorde hon
korstecknet över "säbonkarna" på loftet.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N:R. M. 12345 : 28.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28.

Vällingklockan på Glämningshus.

Vällingklockan sade, när den kallade till mat:

" Blå mjlk o sur sill,

Bellhongan kom in !"

M. 12345:29.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

Pilevallsgäret.

29.

"Gäret" ,som gick österut,kallades Pilevallsgäret. Det fick inte heller röras för Nådan. Det stod en del pilar i "gäret",och därför kallades det "Pilevallsgäret".

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N:R. M. 12345:30.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i öVallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

30.

Orna-leet.

De hade mycket med svin förr. Alla arbetarna ~~ack~~ vid gården och för övrigt
vem som helst fick ha svin på stubbarna på gårdens ägor. De kallades gadesvin.
Men de, som släppte svinen där, fick själv hålla höre /= vaktare./ Svinen blevo
feta på stubbåkrarna, ty hälften av säden låg kvar på marken, sedan säden körts in.
När de då skulle släppa svinen på stubbarna, samlades de vid korsvägen. Där fanns
förr ett le. Det fick därför namnet orna-leet. Ty det var många ornar bland svinen.

ACC. N.R. M. 12345 : 3/,

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3/

Vångarnas namn på Glimmingehus.

Vallby-vången /= Det stora området i nordöstra Vallby, där bl.a. lantbr.

Linné bor. /

Gårshög /= där lantbr. Mårten Johansson nu bor./

Skårsvången / = vången, som går från vägen O. Hoby - Tommarp nedanför Norre
Kvarn över mossen västerut./

Brännavången /= området mellan Jättagäret och Pilevallen. Där var på detta
område en brunn, varav alltså vången fått sitt namn. "Bränn-
brunn./

Bränna-

Bolshögsvången /= området norr om ~~Bolshögsvången~~./

Glivarpsvången / söder om Glimmingehus./

Smidjebacken /= området öster om gården och säderxx om Brännavången ./
Där låg förr en smedja öster om stenhuset.

Vandringslyckan / = söder om Smidjebacken./

/Man hade kört med vandring där förr./

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12345:32.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

32.

Långebjer /= österut, hela sträckan, där egna-hemmen nu äro belägna. Det var ett långt och smalt område./

Västanbäcksvångarna / = Man talade om norra och södra Västanbäcksvången. Det var området, som gränsade mot Västanbäck./

Soen / = ett annat namn för Södra Västanbäcksvången. Där låg förr ett kärr./ Gropen där kallades "Sogroven"./

Sandbjer /= ett område på cirka 125 tunnland. Det var sydöstra delen av ägorna./

Spjellen /= Norra delen av Sandbjer./

"Mickelas krog" /= yttersta, sydöstra kroken av Sandbjer. En bonde, som hette Mickel, bodde förr därf./

Ånghaven /= området söder om Sandbjer./

Lyckan /= där lantbr. Olof Jönsson nu bor./

Hångemosse /= kärret vid Rogamad./

Holångakärret / = ett kärr i Vallbyvången./

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12345:33.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

33.

"Lilla Glivarpsvången" /= låg låg mitt för Glivarpsvången. Området äges nu av
lantbr. Sigfrid Mårtensson./

Möllevången /= vången mellan Jättagäret västerut till landsvägen O. Hoby-
Tomarp och söderut till Sommarvägen, ~~alltså~~ den norra
inkörsvägen från väster till Glimmingehus./

Gäraplassorna /= väster om Gärshög. Där hade förr legat gårdar, som rivits./

Ovriga områden i norra Vallby hade ~~numera inga nummer~~ nummer av
Vallby n.r 18.

Sladderbron /= bron över kärret vid Rogamad. Där brukade folket samlas./

Ornaleet /Se särskild uppteckning! /

Allén /= södra infartsvägen västerifrån till Glimmingehus. Den norra infarts-
vägen =Sommarvägen, användes nästan bara om sommaren./

Granholmen /= parken vid gården./

ACC. N:R. M. 12345:34.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

34.

"Sjön /= forna sjön och sedan ängen omedelbart väster om gården. Där gick
kylvar och hästar på bete./

Ällonhöed /= Öllonhuvudet. =södra delen av Rogamadsåsen./

Kobbabiden /4= väster om gården fram till landsvägen. I norr och söder begränsades
den av resp. Sommarvägen och Allén. Den hette så, ty en gång i tiden
hade en inspektör Kobb denna bit som löneförmån./ Obs. Ola Perssons
uppteckning om trappan Kobben på stenhuset såsom namn efter
denne inspektör, vilket måste vara felaktigt./

Anders Lars gravar /= kärret norr om Olof Jönssons gård./

ACC. N:R. M. 12345:35.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Glagsax
Socken: Vallby Berättat av: Olof Jönsson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1884 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

35.

Storken på Glimmingehus.

På Glimmingehus bodde storken ännu för några år sedan. Den hade ungar där.

Man hade lagt upp ett hjul på stenhuset. Först hade man satt upp en låda, men storken ville inte bygga i den.